

Nepotyzm w opinii społecznej

W dniach 2-8 kwietnia 2009 roku Centrum Badania Opinii Społecznej przeprowadziło na losowej reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków (1094 osoby) badanie omnibusowe* nt. nepotyzmu.

W przedmiotowym sondażu ponad połowa respondentów uznała, że należy oddzielić od siebie życie zawodowe i rodzinne (57 proc. - zob. Wykres 1), zaś więcej niż 1/3 badanych (37 proc.) była zdania, iż z rodziną pracuje się dobrze, ponieważ można mieć do niej zaufanie.

Wykres 1. *Które ze stwierdzeń bliższe jest Pana(i) własnym poglądom? (dane w %)*

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

Zbliżony rozkład odpowiedzi odnotowano także w dwóch kolejnych pytaniach. W przypadku zatrudniania rodziny w instytucjach państwowych lub publicznych, więcej niż połowa obywateli (56 proc. - zob. Wykres 2) zadeklarowała, iż nie powinno się przyjmować do pracy krewnych, ponieważ nie można obiektywnie ocenić ich kompetencji, natomiast ponad 1/3 badanych (36 proc.) uznała, że można zatrudniać odpowiednio wykwalifikowanych członków rodziny, bo często najwięcej wiadomo

o ich przygotowaniu i kompetencjach. Podobnie, ponad połowa respondentów (54 proc. - zob. Wykres 3) wyraziła pogląd, że każdy człowiek pracuje na własne konto, a jeśli pracownik dobrze wywiązuje się ze swoich obowiązków, to pokrewieństwo nie ma znaczenia. Z kolei 38 proc. badanych przyznało, iż zatrudnianie krewnych grozi konfliktem interesów, ponieważ rodzina zwykle jest w jakiś sposób powiązana majątkowo.

Wykres 2. Proszę pomyśleć o sytuacji, kiedy osoba na kierowniczym stanowisku w instytucji państwowej lub publicznej zatrudnia kogoś z rodziny. Czy, Pana(i) zdaniem: (dane w %)

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

{PODZIEL}

Wykres 3. Proszę pomyśleć o sytuacji, kiedy osoba na kierowniczym stanowisku w instytucji państwowej lub publicznej zatrudnia kogoś z rodziny. Czy, Pana(i) zdaniem: (dane w %)

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

Na podstawie odpowiedzi na powyższe pytania opracowano wskaźnik liczbowy w zakresie cech społeczno - demograficznych, określający skłonność do akceptacji nepotyzmu. Przeciętnie częściej skłonność taką przejawiali mężczyźni (1,35), osoby powyżej 65 roku życia (1,37), mieszkające na wsi (1,43), legitymujące się wykształceniem podstawowym (1,40) i zasadniczym zawodowym (1,37) oraz reprezentujące takie grupy społeczno - zawodowe, jak: rolnicy (1,63), pracujący na własny rachunek (1,51) i robotnicy niewykwalifikowani (1,37).

Zdaniem ankietowanych, w nieco mniejszym stopniu niż w latach poprzednich, ale wciąż na bardzo wysokim poziomie (82 proc. - zob. Wykres 4) ma miejsce obsadzanie krewnych, kolegów, znajomych na stanowiskach w urzędach, spółkach, bankach itp. przez wysokich urzędników i polityków. Podobnie, zmniejszył się odsetek respondentów przekonanych o częstym załatwianiu przez wpływowych urzędników kontraktów, zamówień rządowych dla bliskich prowadzących firmy prywatne, lecz mimo to, pogląd taki wyraziła zdecydowana większość Polaków (75 proc. - zob. Wykres 5). Blisko $\frac{3}{4}$ badanych (74 proc. - zob. Wykres 6) deklarowało przekonanie o częstym wśród wysokich urzędników państwowych, uleganiu naciskom biznesu, firm, grup zawodowych lub społecznych przy załatwianiu kontraktów, zamówień rządowych w zamian za własne korzyści. Największy spadek (72 proc. - o 17 punktów procentowych mniej, zob. Wykres 7) odnotowano w zakresie odsetka wskazań na częste branie łapówek przez urzędników i polityków za załatwienie sprawy.

Pomimo więc zmniejszenia, w opinii społecznej, zasięgu nepotyzmu, wciąż zdecydowana większość obywateli nie ma najlepszego zdania na temat transparentności i uczciwości działań reprezentantów wysokich szczebli władzy.

Wykres 4. Mówiąc o wykorzystywaniu funkcji publicznych można mieć na myśli różne działania. Jak Pana(i) sądzi, czy obecnie wśród wysokich urzędników państwowych i polityków częste czy rzadkie są takie zjawiska, jak obsadzanie krewnych, kolegów, znajomych na stanowiskach w urzędach, spółkach, bankach itp.?

{PODZIEL}

Wykres 5. Mówiąc o wykorzystywaniu funkcji publicznych można mieć na myśli różne działania. Jak Pana(i) sądzi, czy obecnie wśród wysokich urzędników państwowych i polityków częste czy rzadkie są takie zjawiska, jak załatwianie kontraktów, zamówień rządowych dla rodziny, kolegów, znajomych prowadzących firmy prywatne?

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

Wykres 6. Mówiąc o wykorzystywaniu funkcji publicznych można mieć na myśli różne działania. Jak Pana(i) sądzi, czy obecnie wśród wysokich urzędników państwowych i polityków częste czy rzadkie są takie zjawiska, jak uleganie naciskom biznesu, firm, grup zawodowych lub społecznych przy załatwianiu kontraktów, zamówień rządowych w zamian za własne korzyści itp.?

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

Wykres 7. Mówiąc o wykorzystywaniu funkcji publicznych można mieć na myśli różne działania. Jak Pana(i) sądzi, czy obecnie wśród wysokich urzędników państwowych i polityków częste czy rzadkie są takie zjawiska, jak branie łapówek za załatwienie sprawy?

Źródło: CBOS, badanie przeprowadzone w dniach 2-8 kwietnia 2009 roku, N = 1094

* Omnibus - wielotematyczne badanie ankietowe prowadzone w sposób systematyczny, na terenie całego kraju, przez wyspecjalizowane agencje badawcze na reprezentatywnej próbie. Zwykle obejmuje ono wiele tematów, które są zamawiane przez różne firmy (za: *.tns-global.pl*). W Polsce jest nim objętych każdorazowo ok. 1000 osób, co stanowi próbę reprezentatywną dla kraju. Do jego zalet należą: krótki czas realizacji oraz wysoka jakość uzyskanych wyników przy stosunkowo niewysokich kosztach

Pliki do pobrania

[\(, 342.46 KB\)](#)
[\(, 307.71 KB\)](#)
[\(, 251.54 KB\)](#)
[\(, 376.23 KB\)](#)
[\(, 366.78 KB\)](#)
[\(, 366.78 KB\)](#)
[\(, 366.78 KB\)](#)
[\(, 342.46 KB\)](#)